

Stirlea

SUPLIMENT AL CONVENȚIEI PENTRU INSTAURAREA DEMOCRAȚIEI ARAD • Serie nouă, Anul I, nr. 10, 1991 — DEC.
P.N.L., P.N.Ț.C.D., U.D.M.R., P.A.C., P.E.R., PSDR

EDIȚIE SPECIALĂ — CONSTITUȚIA

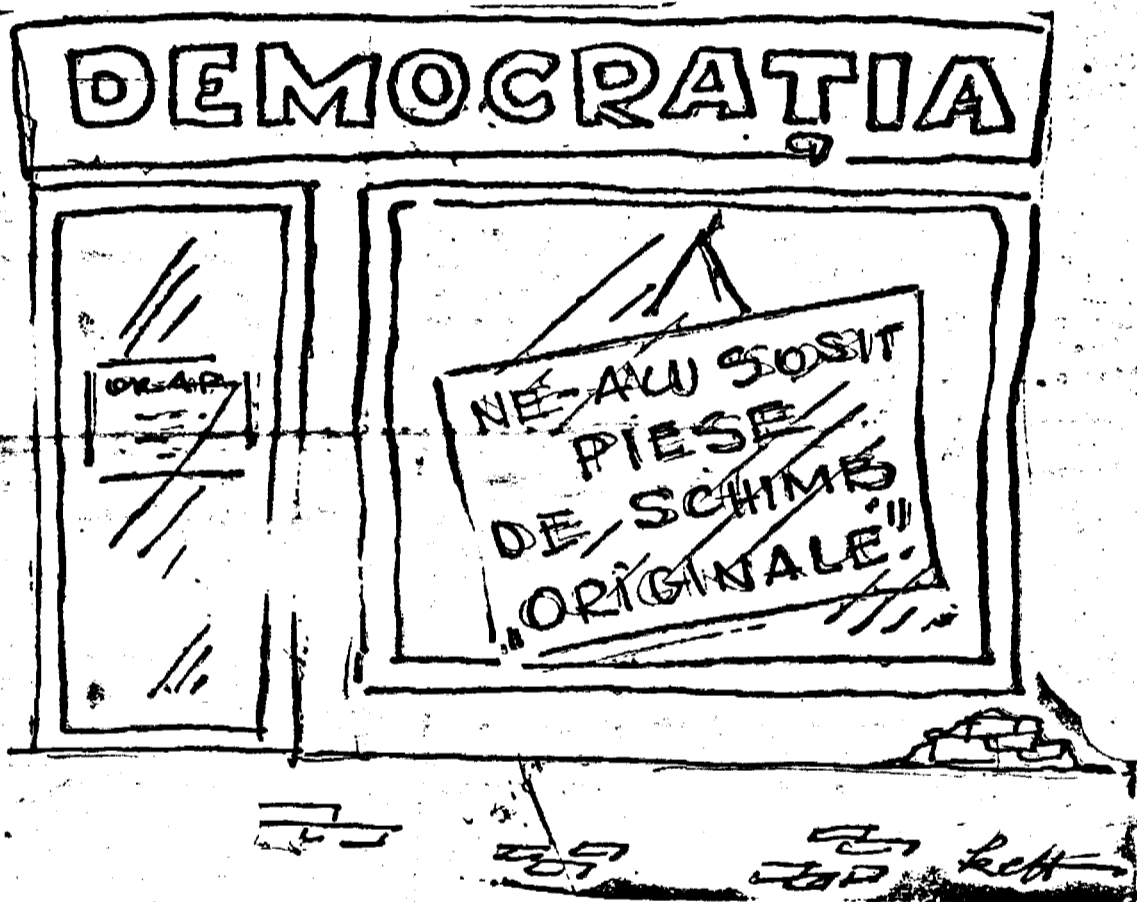
8 DECEMBRIE REFERENDUM NAȚIONAL ASUPRA CONSTITUȚIEI

„La ce am respingerea? Tot ce este republică, mai mult sau mai puțin deghizată, și conservarea Constituției cu monarhia constituțională ce avem, iată statornicele noastre principii“.

Mihai Eminescu, 1878 — Timpul

În pofida faptului că legea electorală din 1990 nu stipulează obligativitatea supunerii Constituției unui referendum și nici măcar nu face referire la această posibilitate, F.S.N.-ul, în convingerea că majoritatea cetățenilor se vor pronunța în favoarea Constituției, deci și a formei de guvernare preferată de actualii emanați în urma fraudei electorale de mari proporții din „Duminica orbului“, a decis organizarea acestui referendum național. Speranța neocomuniștilor este că monarhia va fi îngropată pentru totdeauna în România. Și deoarece electoratul nu dispune de toate informațiile referitoare la noțiunea de monarhie constituțională, ba mai mult, intrucit Radio-Televiziunea Română, aservită falsilor democrați, a folosit orice mijloc de a prezenta această noțiune într-o lumină nefavorabilă și falsă, necomformă cu realitatea istorică, vom cunoaște probabil o nouă „Duminică a orbului“. Mai mult, de patru decenii adevărurile istorice au fost ascunse tinerelor generații, mai mult de patru decenii oamenii au fost învățați să-și uite adevărații eroi, evenimentele cruciale și, nu o dată, dramatice, ale istoriei țării. Și astăzi, sub măștile democrației „originale“ adevărul istoric este eludat, înjumătățit, ascuns, exploatat în scopurile menținerii unei puteri ilegitime de către denigratori alergici în fața realităților incontestabile ale tragicelor etape parcursă de poporul român în ultimele peste cinci decenii. Ceea ce s-a ascuns și se ascunde în continuare este că Legea nr. 365 din 30 Decembrie 1947, legea prin care s-a proclamat republica, este un fals, ea nefiind adoptată de Adunarea Deputaților, la acea dată Parlamentul era în vacanță fiind ajunul Anului Nou 1948. În aceste condiții guvernul Groza s-a mulțumit cu o sim-

ing. Cristea Sorin ILEA
(Continuare în pag. 4)

Cartoon de IOAN KEFF GROZA

DE CE AM VOTAT ÎMPOTRIVA CONSTITUȚIEI?

După cum se cunoaște, joi 21 noiembrie 1991, cu 414 voturi pentru și 95 voturi contra, Adunarea Constituțională a adoptat noua Constituție a României. Votul s-a exprimat nominal, dar sînt convins că, prin folosirea votului secret, cum ar fi fost democratic, soarta Constituției ar fi devenit incertă, fiind necesare două treimi, adică 340 de voturi pentru adoptarea ei.

Cei patru parlamentari arădeni care au votat împotriva acestei legi fundamentale au fost reprezentanții partidelor din opoziție, PNȚCD, PL și UDMR. Personal am votat împotriva, nu pentru că din cele 19 amendamente depuse de mine, „nu a trecut“ nici unul și nici pentru că garantarea constituțională a drepturilor minorităților naționale este mai deficitară chiar decît în constituțiile comuniste pe care le-am avut.

Trei și peste faptul că, în mod normal și strict juridic, trebuia întii respusă în drepturi Constituția din 1923, care nu a fost legal abrogată niciodată, (s-a constatat că proclamarea Republicii în 1947 a fost o farsă

pusă la cale de comuniști).

Nu mă leg nici de procedura greoaie și dificilă și de abuzurile comise pe parcursul elaborării Constituției prin încălcările repetate ale regulamentului.

Am votat, în special, împotriva Constituției pentru că nu respectă pe deplin principiile fundamentale ale democrației, principii care sînt considerate de Parlamentul European ca fiind în număr de cinci: statul de drept, pluripartidism, alegeri libere și corecte, respectarea drepturilor omului și economia de piață.

Să dau cîteva exemple. Stat de drept înseamnă și supremația legii (cultul legii), pluralism politic și separația puterilor în stat. Dacă va purta aceste principii la Constituție observăm că sîntem încă departe de a ne îndrepta spre un stat de drept.

Principiul separării puterilor în stat nu este consacrat, nici „expressis verbis“ și nici nu se poate deduce din ansamblul dispozițiilor constituționale. S-a preluat concepția comunistă a unității puterii statale și de aceea, în loc de putere legislativă, putere exe-

cutivă și putere judecătorească se vorbește de autoritate legislativă, executivă și judecătorească, ceea ce este cu totul altceva.

Puterile judecătorești nu își asigură locul pe care trebuie să-o aibă într-un stat de drept. Astfel, judecătorii Curții Supreme de Justiție sînt numiți pe o perioadă de 6 ani, înct partidul de guvernămînt va avea posibilitatea să-și numească judecătorii de care are nevoie. Adică justiția nu va fi independentă și nu va constitui putere separată în stat. (În țările occidentale judecătorii de la curtea supremă sînt inamovibili pînă la pensionare sau, ca în SUA, pînă la moarte).

Apoi, justiției i s-a luat posibilitatea de a controla constituționalitatea legilor. Acest atribut a fost dat unui organ politic, Curtea Constituțională, care este o emanație a puterii legislative și executive, un fel de „a patra putere în stat“ sau un organ „dea-

Av. HOSSZU ZOLTAN
senator de Arad

(Continuare în pagina 4)

EDIȚIE SPECIALĂ — CONSTITUȚIA

CONVENȚIA ZENTRU INSTAURAREA DEMOCRAȚIEI ARAD: P.N.L., P.N.T.cd., U.D.M.R., P.A.C., P.E.R., PSDR

PENTRU ACEASTĂ CONSTITUȚIE VOTUL NOSTRU ESTE NU!

ERA NECESARĂ O NOUĂ CONSTITUȚIE?

Așteptată cu justificate speranțe, Constituția adoptată de Adunarea Constituantă la 21 noiembrie 1991, deși cuprinde prevederi democratice în ansamblu, totuși existența în cuprinsul ei a unor prevederi de importanță majoră, necorespunzătoare cerințelor unei vieți politice democratice normale și principiilor statului de drept, ca și a unor lacune evidente, o face inacceptabilă. Deși exista o Constituție, singura legitimă, cea din 1923,

fiind mult mai firească pe fondul transformărilor social politice intervenite, să se procedeze la completarea acestei Constituții cu prevederi care să reflecte transformările intervenite în viața politică a României, la o reactualizare a acestuia, s-a trecut la elaborarea unei noi Constituții care, din păcate, s-a dovedit a fi necorespunzătoare vieții politice actuale din România.

CE REPROȘĂM ACESTEI CONSTITUȚII?

Pentru informarea corectă și completă a opiniei publice, a viitorului electorat din 8 decembrie 1991, prezentăm succint acele prevederi necorespunzătoare ale Constitu-

ției, cu mențiunea, că nu sintem împotriva Constituției, ci împotriva acestei Constituții. Considerăm că, Constituția din 21 noiembrie 1991 are 5 deficiențe majore, și anume:

I. REPUBLICA PREZIDENTIALĂ — CALE SIGURĂ SPRE DICTATURĂ

Republica prezidențială conferă atribuții prea mari, președintelui țării, șeful statului dobândind prerogative foarte largi prin imixțiuni în puterea legislativă și în cea executivă.

Dacă republica prezidențială, care nu este caracteristică Europei, și-a găsit rațiunea în unele țări ca Franța, unde necesitățile istorice de după sfârșitul celui de al doilea război mondial (puciul generalilor din Alger, ofensiva stângii au impus adoptarea acestei forme, la noi această formă de guvernământ, într-o țară ieșită dintr-o perioadă de 45 ani de dictatură comunistă, care a lăsat urme adânci în mentalitatea și comportamentul conducătorilor reacții incompatibile cu principiile elementare oamenilor, ce fac posibilă la conducători reacții incompatibile cu principiile elementare ale democrației, este nepotrivită.

Nici în S.U.A., țară cu tradiție recunoscută de republică prezidențială, președintele nu are dreptul, ca la noi, să dizolve parlamentul și nici să organizeze referendumuri.

Prin dreptul președintelui de a transmite mesaje către Parlament ne aflăm în fața unei clare imixțiuni în puterea legislativă, mesajele președintelui țării putând avea menirea de a influența Parlamentul în luarea deciziilor sale. Un astfel de mesaj a fost cel privitor la starea agriculturii, în care președintele Ion Iliescu a făcut o serie de referiri nefavorabile cu pri-

vire la Legea Fondului funciar, lege de altfel promulgată de acesta. Dacă acest mesaj ar fi fost transmis anterior adoptării legii, efectele ar fi fost foarte grave, putând să determine o modificare a opțiunilor parlamentarilor.

Un mesaj al președintelui, transmis anterior discutării sau votării unei legi, ar putea aduce modificări opticii parlamentarilor, influențându-i.

Constituția conferă președintelui și atribuții — prezidarea ședințelor — importante ale guvernului — care în realitate reprezintă imixțiuni în puterea executivă. Participarea și prezidarea ședințelor guvernului este departe de a fi o prevedere formală, prestigiul, calitatea de președinte al țării într-o ședință de guvern, putând determina însăși direcția decizională a executivului.

Aceste prevederi și altele, atribuții mai mari și mai largi decât cele prevăzute de Decretul-Lege 92/1991, cum ar fi cele prevăzute de art. 90 — dreptul președintelui de a face referendum cu privire la probleme de interes național, probleme nespecificate, art. 92 — președintele este comandantul forțelor armate și președinte al Consiliului Suprem de Apărare (parcă am mai auzit de aceste funcții la noi) ar putea duce la tentații pe un președinte cu aspirații de unic conducător. Toate țările eliberate de dictatură — Italia, după dictatura

VIITORUL REPUBLICII PREZIDENTIALE PINDEȘTE DIN UMBRA

fascistă a lui Mussolini, Germania, după dictatura hitleristă, au optat pentru o republică parlamentară. Republica prezidențială, într-o țară ie-

șită dintr-o dictatură comunistă-ceaușistă de 45 ani, care a lăsat urme adânci în mentalitatea oamenilor, este total contraindicată.

II. SEPARAȚIA PUTERILOR ÎN STAT — GARANȚIE A UNUI STAT DE DREPT

O mare lacună a noii constituții o reprezintă omisiunea de a se stipula expres ca principiu separația puterilor în stat.

Încă de la Montesquieu, legișlative, executiv și justiția erau definite ca puteri de sine stătătoare, separația puterilor în stat fiind considerată ca un principiu fundamental de organizare a statului. Dacă acest principiu elementar al statului și drept al fost trecut în Programul Consiliului Frontului Salvării Naționale din 27.2.1989, dar a fost cuprins și în art. 2 al

Decretului-Lege nr. 92/1990, după doi ani de la 22 decembrie 1989, doi ani de „democrație”, el nu mai este cuprins în Constituție ca un principiu fundamental, separat și distinct, care consfințește drumul spre un autentic stat de drept.

Dar separația puterilor în stat nu reprezintă numai un principiu ce este necesar a fi trecut expres în constituție, este necesară și exercitarea efectivă a acestei separații de organe diferite, independente unul de altul.

Ori prin delegarea legisla-

tivă (abilitarea acordată de către Parlament Guvernului de a emite ordonanțe cu caracter de lege) se transmite puterii executive, Guvernul, atribuții legislative (cum deja a fost cazul legii vamale), aceste abilități nereprezentând practic decît o încălcare a principiului separării puterilor în stat.

Iar numirea judecătorilor de la Curtea Supremă de Justiție pe o perioadă de 6 ani încălcă — la nivelul celei mai înalte instanțe judecătorești a țării — independența judecătorească și principii inamovibilității judecătorilor.

Un judecător numit pe o durată determinată este dependent față de cei care l-au ales. Stipularea din art. 124 privind înfăptuirea justiției, în sensul că judecătorii se supun numai legii, și nu cum era prevăzut în proiect, că judecătorii se supun numai legii și propriei conștiințe, îi face

pe judecătorii dependenți de interpretările și orientările venite de „sus”, aceștia judecă după propria convingere, ci numai după interpretarea oficială a legilor.

O altă încălcare a acestui principiu o reprezintă și crearea „Curții Constituționale”.

Într-un stat democratic, verificarea constituționalității legilor este îndeplinită de instanța supremă de justiție.

Luarea acestui atribut Curții Supreme și înființarea, (în ultima clipă — această „instanță” nefigurind în proiectul inițial) Curții Constituționale — compusă de 9 membri, din care 3 desemnați de către Președintele țării, înseamnă practic apariția unei a 4-a puteri în stat, care controlează activitatea puterii legislative.

Prin faptul că 3 din membrii săi sînt desemnați de către președintele țării, se ajunge la o dependență a acesteia față de instituția prezidențială și la o sporiere a puterii acesteia.

terii, se ajunge în final tot la o formă de suprimare.

V. NICI O CONSTITUȚIE NU DĂINUIE VEȘNIC

Orice Constituție este perfectibilă, ea reprezintă conștiința națiunii la un anumit moment, modificările sociale, politice și economice intervenite în timp, ducînd și la necesitatea adoptării altor legi, a unei alte Constituții.

Prin modul cum actualul Parlament a prevăzut posibilitatea revizuirii Constituției, putem aprecia că s-a dorit o Constituție care să dăinuie veșnic.

Dacă adoptarea Constituției s-a făcut cu votul a 2/3 din membrii celor două camere ale Parlamentului, atunci revocarea trebuia prevăzută în aceleași condiții.

Ori prin prevederile art. 146 și 147 s-a hotărît că pentru revizuirea Constituției este necesar, ca inițiativa să aparțină președintelui, țării la propunerea a cel puțin o pătrime din numărul parlamentarilor, precum și a cel puțin 500 000 de cetățeni cu drept de vot, care să provină din cel puțin jumătate din județele țării. Iar revizuirea este hotărîtă prin votul a 3/4 din totalul parlamentarilor, fiind definitivă după aprobarea ei prin referendum.

Nu este suficientă prezența majorității deputaților sau a senatorilor, este necesară o adoptare a legilor, așa cum este practica în orice stat de drept, de către majoritatea parlamentarilor, pentru ca legea nou adoptată, să reprezinte într-adevăr, emanația reprezentanților poporului, trimiși în parlament, nu a majorității celor prezenți.

CONSTITUȚIA — GARANT AL LIBERTĂȚII NOASTRE

Nu există democrație și libertate într-un stat fără Constituție, dar un stat cu adevărat democrat, în care sînt respectate și apărute toate drepturile umane, este numai acela care are o Constituție cu adevărat democratică.

III. O NOUĂ POARTĂ DESCHISĂ SPRE TOTALITARISM

O altă carență a acestei constituții constă în modul de adoptare a actelor normative.

Potrivit art. 64, Senatul și Adunarea deputaților adoptă legi, hotărâri și moțiuni, în prezența majorității membrilor.

Neindicarea concretă a cvorumului legal, neprecizarea caracterului acestei majorități nu poate duce decît la confu-

zii. Nu este suficientă prezența majorității deputaților sau a senatorilor, este necesară o adoptare a legilor, așa cum este practica în orice stat de drept, de către majoritatea parlamentarilor, pentru ca legea nou adoptată, să reprezinte într-adevăr, emanația reprezentanților poporului, trimiși în parlament, nu a majorității celor prezenți.

IV. LIBERTATEA PRESEI... CONDIȚIE PRIMORDIALĂ A UNEI AUTENTICE DEMOCRAȚII

Libertatea presei nu este temeinic asigurată, datorită nepreluării din Constituția din 1923 a interdicției suspendării publicațiilor și a interdicției arestului preventiv în materie de presă.

În proiectul actualei Con-

stituției era prevăzută alături de interdicția suprimării publicațiilor și interdicția suspendării acestora, dar ulterior nu s-a mai votat și interdicția „suspendării”, deși prin suspendări renetate, șicantatoare de către organele pu-

8 DECEMBRIE REFERENDUM NAȚIONAL

(Urmare din pag. 1)

plă ședință la care au participat cîțiva parlamentari adunați în pripă din București, restul fiind figuranți și cu care ocazie primul ministru a citit actul de abdicare a Regelui, act obținut prin șantaj și sub amenințarea armeei, și proclamația guvernului. Oare ungerea Regelui nostru, din ceasul cînd a fost înscăunat pe tronul înaintașilor lui, poate fi ea, cumva, invalidată? Și de către cine? Poate de ruși? De comuniști? Dumnezeu nu-și la niciodată înapoi darurile. În această situație, este de datoria Parlamentului României să declare legea nr. 365 din 30 decembrie 1947 pentru constituirea Statului Român în Republica Populară Română drept nulă și neavenită, așa cum a procedat la 24 Iunie cu Pactul Ribentrop-Molotov și să repună în drepturi Constituția liberală din martie 1923, care conține toate principiile fundamentale ale unui stat de drept, acordînd maximum de libertăți națiunii române și minorităților conlocuitoare.

Dar să ne amintim ce s-a întimplat în zilele de 10 și 11 septembrie a.c., cînd cele două Camere ale forului legislativ reunite, au luat în dezbatere proiectul Constituției. La art. 1 deputații și senatorii P.N.R. s-au abținut de la vot, nefiind de acord cu alin. 2 care decretaază că „România este Republică”. Dl. Radu Câmpeanu, președintele al Partidului Național Liberal, a motivat de la înalta tribună a Parlamentului atitudinea grupului național liberal — în această chestiune asupra formei de guvernămînt fiind normal să se pronuțe întreaga națiune, dar numai după o informare corectă și completă a opiniei publice, care să-i dea posibilitatea să facă o judecată în cunoștință de cauză. Această abținere liberală nu a deranjat cîtuși de puțin mașina de vot fesenistă, incapabilă să gîndească, demonstrînd încă o dată infantilismul politic de care majoritarii nu se dezic astfel încît neocomuniștii au hotărît în locul popoului român că România va fi Republică. Dar pentru România, republica se va afla totdeauna corelată, în mintea românilor, cu asuprirea

comunistă, iar sistemul prezidențial rămîne pe veci legat de numele lui Ceaușescu.

În actuala perioadă de reconstrucție, poporul român are neapărată nevoie să-și construiască soarta tradițiile lui cele mai sănătoase, pe continuitatea lui istorică organică. Acum a venit vremea ca totul să fie tratat cu cea mai mare seriozitate, dacă vrem într-adevăr ca suferința să ia sfîrșit pentru noi și să putem din nou să ridicăm fruntea înaintea popoarelor.

În comunitatea europeană de astăzi, nu mai puțin de jumătate din statele membre sînt monarhii constituționale. În România, această formă de stat, acceptată cu dragoste de toți românii vreme de aproape un veac, a fost desființată de către o putere străină activînd prin agenții ei mărunti fără ca poporul român să fi fost chemat să se rostească în această privință. Ideea că formula monarhică e desuetă, condamnată de istorie, e lipsită de orice temel. Monarhia funcționează foarte bine în societăți democratice avansate, ca de pildă țările nordice, Anglia, Belgia, Spania, etc. În unele cazuri, regimul monarhic se dovedește a fi un garant mult mai sigur al democrației decît cel republican, monarhia con-

stituțională fiind forma cea mai nouă de guvernămînt, pentru că regalitatea sau republica au existat din antichitate. Instituție monarhică modernă, constituțională, are drept consecință că devine un simbol de unitate, ea ajunge să fie un simbol al reunirii tuturor forțelor creatoare dintr-o țară, căci are însușirea să întruchipeze spiritul comunității naționale.

Monarhia poate, și trebuie, să joace un rol de o însemnătate vitală în România, în perioada post-totalitară, așa cum a jucat acest rol într-o perioadă asemănătoare, post-franchistă, moarhia spaniolă.

Dar — dacă în ciuda tuturor acestor evidente rezultatul acestui referendum va fi conform dorinței actualei Puteri, totuși el nu va avea nici o șansă să subziste viitorului, ulterior, Constituției putînd să-i fie aduse noi amendamente și chiar modificări de substanță. Aceasta și deoarece, pentru ca o lege să poată subzista într-un regim parlamentar este indispensabil acordul opoziției în elaborarea acesteia, acord fără de care actul normativ este susceptibil de a fi modificat de către partidul care va deține majoritatea în Parlament în urma viitoarelor alegeri.

(Urmare din pag. 1)

supra puterilor în stat, existența căreia nu se justifică în condițiile noastre actuale, ba mai mult, prin ea se subordonează puterea judecătorească puterii politice.

O altă lacună a Constituției constă în negarantarea suficientă a unor drepturi și libertăți fundamentale ale omului. Se utilizează frecvent trimiterea la lege („potrivit legii”), adică

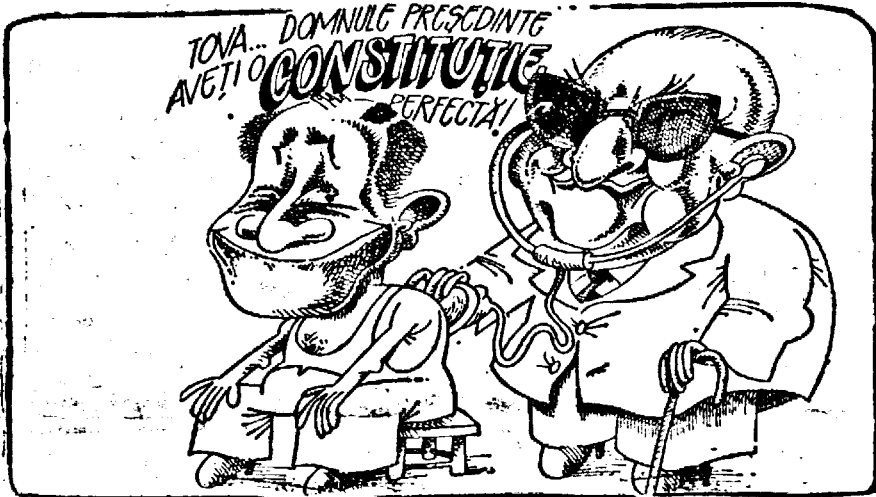
DE CE AM VOTAT ÎMPOTRIVA CONSTITUȚIEI?

este transferată garantarea unor drepturi în sfera legislativului, eiudîndu-se garanția constituțională.

Sînt folosiți mulți termeni vagi și evazivi (securitate națională și ordine publică, defăimarea țării și națiunii, etc.) ceea ce permite elaborarea unor legi viitoare limitative și restrictive fără ca neconstituționalitatea lor să poată fi invocată.

Iată doar cîteva motive care m-au determinat să-mi manifest rezerve pe care cred că orice specialist în știința dreptului le poate avea) față de noua Constituție prin votul meu „contra”.

Nu sînt un negativist, recunosc că prin multe alte prevederi constituționale s-a făcut un mare pas spre democratizarea juridică și politică dar acestea nu sînt suficiente pentru realizarea unei societăți civile și a unui stat de drept în România.

Caricatură de NICK LENGHER

SOCIETATEA COMERCIALĂ „INDAGRARA” ARAD

VĂ OFERĂ SPRE VINZARE LA PRETURILE CELE MAI AVANTAJOASE:
— BĂUTURI DIN ALCOOL:
VODCĂ, ROM ȘI O GAMĂ LARGĂ DE LICHIORURI PENTRU TOATE

GUSTURILE;
— UTILAJE PENTRU INDUSTRIA ALIMENTARĂ;
CUMPĂRAȚI CU ÎNCREDERE PRÔDUSELE NOASTRE!
FIRMA NOASTRĂ ARE TRADI-

TIE, PREZENT ȘI VIITOR. AGENȚI ECONOMICI PRIVATIZAȚI SAU CU CAPITAL DE STAT APELAȚI CU ÎNCREDERE LA:
SOCIETATEA COMERCIALĂ „INDAGRARA” DIN ARAD

Nici un eveniment din viață nu este lipsit de semnificație.

Firma LEX

Vă oferă în cele mai avantajoase condiții filmări video. Imagine profesionistă, sunet de calitate. Informații telefon: 3 55 69, 2 14 81, 1 45 49, orele 9—17, str. Grigore Alexandrescu nr. 3.

ABONAȚI-VĂ LA SĂPTĂMINALUL „ȘTIREA”!

Abonamentele anuale de susținere (1.000 lei) dau dreptul la gratuitatea a două anunțuri de mică publicitate pe an, la cererea abonatilor.

Abonamentele anuale (520 lei) dau dreptul la un anunț gratuit de mică publicitate pe an, la cererea abonatilor.

Nu uitați! abonamentul este avantajos pentru ambele părți: dumneavoastră aveți siguranța recepționării ritmice și la timp a publicației, iar noi avem siguranța unor cititori fideli. Informații suplimentare, la sediul redacției.

Gazeta noastră oferă serviciul său publicitar (mare publicitate) tuturor agenților economici privați de stat și cooperatiști la prețurile următoare:

— agenți economici privați: 1 000 lei — 45 cm².
— agenți economici de stat și cooperatiști: 1 200 lei 45 cm².

FIRMA „LINDUR” S.R.L.

STR.: MĂRĂȘEȘTI NR. 9

VĂ OFERĂ:

- articolul DROJDIE PROASPATA — produs MAURI GROUP EAST EUROPE
- timp de fermentație 15 minute;
- timp de coacere 45 de minute;
- afinare impresionantă (dublează volumul piinii);
- gust deosebit al piinii.

Informații, zilnic între orele 9—17, telefon 3 38 59 sau 3 67 29. Pentru vânzarea en gros, adresa magazinului este

STR. AMURGULUI NR. 1 TIMIȘOARA

PENTRU VINZAREA CU AMANUNTUL, ADRESA MAGAZINULUI ESTE

str. Mărășești nr. 9, programul este zilnic între orele 9—17.